

Het is een mooi paddenstoelenjaar, verzekeren ons de deskundigen. Nou, dat willen we dan wel eens zien. Trek er op uit, zet de mooiste exemplaren op de foto en stuur het resultaat naar ons op. Uit de oogst maken we volgende week in deze bijlage een selectie. Mail de foto's naar bijlagen@lc.nl. Dat kan tot woensdag 14 oktober.

Kunst zonder rouwrandjes

Een opnamedag van Kunst & Kitsch verloopt als een geolied machientje. Dat mag ook wel na 25 jaar. Toch blijft het spannend, want je weet nooit wat de bezoekers meebrengen. Of laten vallen.

Marja Boonstra
Foto's Jan de Vries

Manicures Fokje Kruidhof (links) en Sietske de Jong aan het werk.

Een warm bad. Daarmee begint de opnamedag van het populaire tv-programma Tussen Kunst & Kitsch in Museum Belvédère in Oranjestad. De veertien experts dompelen allemaal braaf hun handen in de schaal warm water die twee manicures hen voorhouden. Verrassend maar ook wel logisch. Immers, als de camera's inzoomen op al weer zo'n bijzonder voorwerp, zijn de handen van de deskundige in kwestie ook nadrukkelijk in beeld. En dan moet je geen rouwrandjes hebben.

En dus vijlen, knippen, polijsten en masseren Fokje Kruidhof en Sietske de Jong de nagels en de handen van de deskundige dames en heren. En ze plakken nog even wat opstandige haren plat, voordat om elf uur de eerste honderd bezoekers over de drempel van het museum stappen. Nou ja, vijf over elf dan, want eerst spreekt eindredacteur Anne Jean van Grinsven de troepen nog even toe in de geïmproviseerde kantine/productieruimte.

Intussen is de tent met bezoekers, die voor de ingang van het museum is opgebouwd, al aardig volgelopen. Als de AVRO-gastvrouwen de eerste stoet gasten binnenlaten, zit Mieke Zilverberg (Klassieke archeologie en munten uit de oudheid) als laatste in de stoel bij Fokje en Sietske. „Ik heb geen haast”, verzekert ze de twee. „Bij mij loopt het meestal niet zo storm.” Toch stuit ze later op een piekijn bronzen beeldje uit de Romeinse tijd. Een bultrund, in India nog steeds beschouwd als een heilig dier, met een zilveren bandje om. Gevonden in een oude schoenendoos bij een vriendin op zolder, aldus de beduusde eigenares.

De experts zitten verdeeld over de twee vleugels van het museum. Het glazen middengedeelte is bestemd voor de tv-opnamen van de voorwerpen, die zo bijzonder zijn dat ze aan tafel bij presentatrice Nelleke van der Krogt gefilmd worden. Daar hoopt iedereen natuurlijk op, liefst met een bijpassend prijskaartje. Maar daarover mogen we niks verklappen, dat blijft geheim tot de uitzending in maart.

Wie zitten daar toch naast Sietske en Fokje? Kunstexpert Mieke Zilverberg (links) en presentatrice Nelleke van der Krogt! Op tafel een klein bronzen beeldje uit de Romeinse tijd.

Het bureau van Wim Bouwman (Niet-westerse kunst) is helemaal gevuld met een immens groot porseleinen bord en een enorme Chinese vaas. „Een mooi ding en nog authentiek ook”, aldus de expert. Beetje versleten decoratie misschien. De temperatuur stijgt. Maar dan kijkt hij in de vaas. „Ooh, hij is helemaal gescheurd. Nou ja, wel een mooie schemerlamp. Als je er een fitting inzet. En waar vind je nog een schemerlamp voor €40?”

Bij de balie houden medewerkers van het museum de wacht. Het is ook voor Museum Belvédère een primeur, nooit eerder kregen ze bezoek van het Kunst & Kitsch-circus. Manager Corrie Oerlemans glundert van oor tot oor. „We vinden het geweldig. We hebben in de tent met wachtenden ook een tafel met boeken neergezet. Als er zoveel publiek komt, moet je dat een beetje benutten.” Samen met een groep vrijwillige medewerkers houdt ze alles in de gaten. Want het museum is met al zijn kleine kabinetjes, waar nu de tafels van de experts staan opgesteld, niet erg overzichtelijk.

Wat dat betreft is het een mooie dag voor een grote kunstroof. Voor je het weet haalt iemand een Jan Mankes van de wand, wikkelt hem in een scharrig plaidje en loopt er mee naar buiten. Er lopen zoveel bezoekers rond met ingepakte voorwerpen onder de arm, in grote boodschappentassen of op rollators, dat het helemaal niet opvalt. Oerlemans lacht en is niet erg onder de indruk. Maar de vrijwilligster achter de balie gaat van schrik nog een controlerendje maken.

Er zijn op voorhand wel een paar schilderijen weggehaald. In het eerste zaaltje steken een paar lege schroefjes uit de wand. Jan Altink en Gerrit Benner hebben het veld geruimd. Klaas Koopmans mocht blijven hangen. „Maar er gebeurt niks”, zegt Mieke Zilverberg, die om de hoek zetteit. „De mensen kijken niet eens naar wat er hangt, ze zijn alleen maar bezig met hun eigen spullen.”

Manicure Fokje heeft wat sieraden meegenomen en is daarmee naar expert Klaas Akkerman (Juwelen) gestapt. Lopendebandzilver uit Duitsland, oordeelt die. En de broche van beppe Fokje krijgt de kwalificatie 'mooie kitsch'. Geen kapitale bedragen dus. „Niet erg”, lacht Fokje. Dan blijft ze nog wel even doorwerken. „We hebben immers een wereldberoep”, voegt Sietske er aan toe.

Verdeeld over de dag moeten er zo'n duizend bezoekers verwerkt worden. Als de eerste honderd zijn toegelaten, volgt de rest in ploegen van vijftig. Het begint rustig

Deze expert is even weggeroepen.

maar na verloop van tijd ontstaan er flinke files bij bepaalde deskundigen. Vooral de afdeling schilderijen, verdeeld over John Hoogsteder, Frank Welkenhuysen en Willem de Winter, heeft het druk. Maar ook bij Bas Hesselink (Boeken, prenten, tekeningen en manuscripten) staat een grote rij.

John Hoogsteder (Oude meesters tot en met 1800) richt een blauw lampje op een groot schilderij. „Hiermee kan ik precies zien waar het stuk is gerestaureerd”, legt hij uit aan het echtpaar bij zijn tafel. Het hele schilderij licht blauw op.

Als er een voorwerp voorbijkomt waar de expert helemaal enthousiast van wordt, komt er een redactiefornulier op tafel. Want geeft de eigenaar wel toestemming voor opnamen? Zijn bezit gaat per slot van rekening 'de grote wereld' in. Op het formulier wordt ook informatie gegeven voor presentatrice Nelleke van der Krogt.

Vervolgens wordt de gelukkige bezitter even in de kantine gearpeld, in afwachting van de tv-opname. De expert zet het bordje 'weg voor tv-opnamen, svp even geduld' op zijn tafel en spoedt zich ook naar de camera's. Van der Krogt neust het redactiefornulier door en stopt het weg achter haar rug. De gastvrouwen ronselen pu-

blek - hé daar zitten Fokje en Sietske ook weer - en opnameleider Fred Greven telt af.

Hoe meer opnamen, hoe langer de vertraging en de files voor de bureaus. Deze dag zal uiteindelijk dertien opnames opleveren. „En dat is veel”, beaamt de programmaleiding. Het betekent ook lang wachten voor de andere bezoekers. Maar er is niemand die daar moeilijk over doet.

Leendert Jansen zet met een collega alle uitverkoren voorwerpen op de foto. „Dat gaat allemaal in een archief. Vroeger werden die opnamen nog wel eens gebruikt voor een kalender of een boek, maar dat is allemaal wegbezuidigd.” Dani Nieveen uit Sneek ziet hoe haar 'pièce de milieu', een fruitschaal en bloemenvaas ineen, op de foto gaat. „De expert vond het interessant omdat er een datum - 1869 - op staat. Het is een geschenk van de gemeente Neuzen - toen nog zonder Ter er voor - aan mijn overgrootvader.” Bij Nieveen staat het gevaarte van glas en zilver in de kelder. „Het is veel te groot voor in huis, ik moet er zelf ook nog kunnen wonen.”

Verderop klinken ineens een klap en glasgerinkel. Een van de bezoekers laat wat vallen. Voorzichtig vouwt de man het papier open: een bergje groene glasscherven. „Oh, gelukkig, het is modern”, constateert de expert ongeduld opgelucht.

De experts worden de hele dag door in de watten gelegd. Ze krijgen koffie, broodjes krokot, een bakje fruitsalade. Voor alle andere medewerkers die even willen uitblazen, staan in de productieruimte kannen met koffie, thee en pakken melk op tafel. Op het tv-tje in de hoek kunnen ze toch de opnamen blijven volgen. Ook hier wordt het stil op het moment dat presentatrice Van der Krogt dé vraag stelt: „En wat is dit nu waard?”

Aan tafel zit nog een echtpaar te wachten op hun camera-optreden. Ze hebben twee piepkleine in leer gebonden kerkboekjes bij zich. En er zit een mevrouw klaar met een prachtig gegraveerd glas. „Gevonden in de inboedel van mijn ouders.” Dat wordt de laatste opname van deze dag. Om kwart over vijf zit en staat het er allemaal op. De kabels kunnen weer worden opgerold, de tent afgebroken, de schilderijen van Altink en Benner mogen weer op hun haakjes. Fokje en Sietske gaan naar huis, de experts gaan aan de borrel. „Een fantastische dag”, zegt Belvédère-manager Corrie Oerlemans. „Als ze ons nog een keer vragen, doen we het zo weer.”

In de wachtkamer van Tussen Kunst & Kitsch.

Presentatrice Nelleke van der Krogt tussendoor in de visagie. Achter haar opnameleider Fred Greven.

Het 'pièce de milieu' van Dani Nieveen uit Sneek komt op de foto.

Ook bij de tafels van de experts worden opnamen gemaakt.